

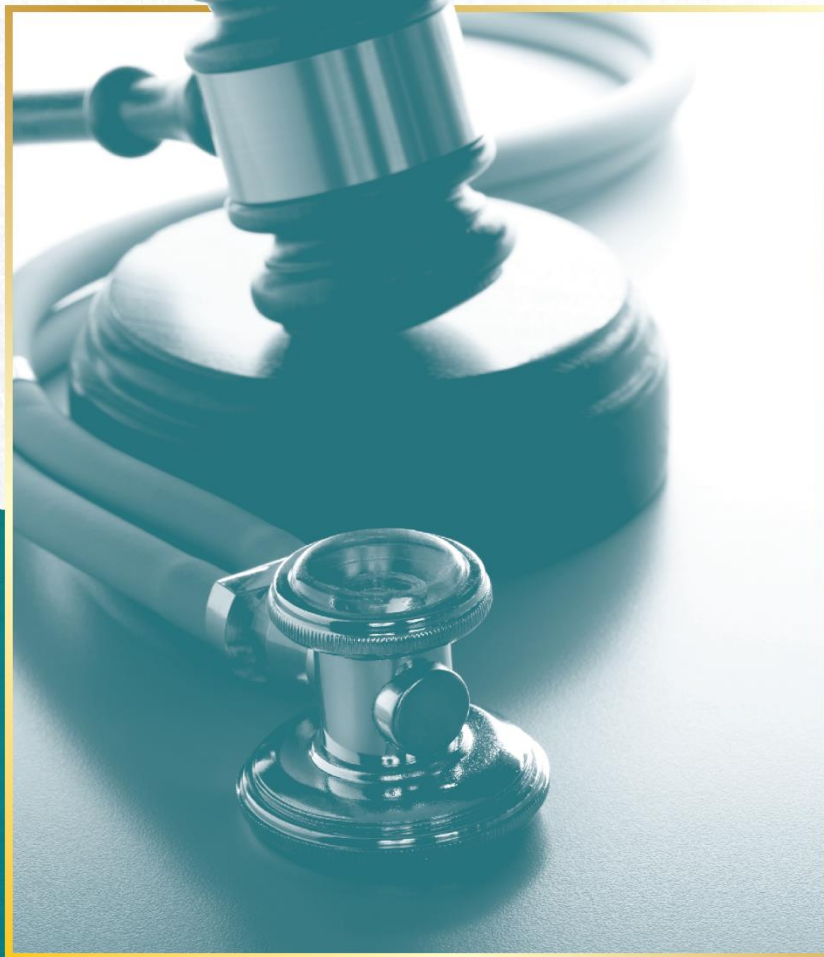
Gugushev & Partners

L A W O F F I C E

ПРАВЕН ПРЕГЛЕД

ОСНОВНИ НАСОКИ ПРИ НАСТЪПВАНЕ
НА ЗАСТРАХОВАТЕЛНО СЪБИТИЕ

КАКВО ДА ПРАВЯ ПРИ НАСТЪПВАНЕ
НА ЗАСТРАХОВАТЕЛНО СЪБИТИЕ?

Настоящият правен анализ съдържа конфиденциална информация, като самият той или част от него, не може да бъде предоставян, копиран или разкриван по какъвто и да е друг начин, без предварителното писмено одобрение на Адвокатско дружество „Гугушев и партньори“.

Анализът е изготвен в съответствие с приложимото законодателство, съдебна и административна практика към посочената по-горе дата и е ограничен до изложения в него въпроси, като всички дадени примери и направени изводи не бива по никакъв начин да се отнасят към други въпроси, които не са предмет на настоящия анализ.

В случай, че анализът бъде предоставен на трети лица, дори и със съгласието на Адвокатско дружество „Гугушев и партньори“, последното не носи никаква отговорност в никоя юрисдикция по отношение на трети лица, без значение от основанието, на което се търси тази отговорност – договор, договор в полза на трето лице, груба небрежност, некомпетентност или друго.

Съдържание

I. Въведение.....	3
II. Основни термини.....	3
III. Сключване на застрахователен договор	4
IV. Настъпване на застрахователно събитие.....	5
V. Действия след настъпване на застрахователното събитие...7	

I. Въведение

При настъпване на застрахователно събитие, често възникват въпроси относно правилното изпълнение на първоначалните задълженията на застрахования с цел точно уреждане на отношенията със застрахователя. Или иначе казано, какво да правите при настъпване на застрахователно събитие, за да си получите обезщетението.

Настоящите насоки нямат претенцията за изчерпателност, т.к. при различните видове застраховки има съответни специфики, но по – долу са обобщение основните задължения/действия при настъпила вреда. Тези задължения на застрахования са свързани с правото му да получи обезщетение за претърпените вреди.

II. На първо място следва да бъде изяснено значението на някои основни термини:

1. **"Застрахован"** е лицето, чиито имуществени и/или неимуществени блага са предмет на застрахователна защита по застрахователен договор.

2. **"Застраховащ"** е лицето, което е страна по застрахователния договор. Застраховащият може при условията на застрахователния договор да бъде и застрахован или трето ползващо се лице.

3. **"Застрахователно събитие"** е настъпването на покрит риск по застраховка в периода на застрахователното покритие.

4. **"Вреда"** е неблагоприятна промяна чрез засягане, накърняване или унищожаване на човешко благо - имущество, права, телесна цялост, здраве и психическо състояние.

5. **"Оценка на щетите"** - оценката на щетите, причинени от застрахователното събитие, се прави от вещи лица на застрахователя.

6. **"Застрахователно обезщетение"** (плащане) – сумата, която се определя от застрахователя и се изплаща. Размерът на обезщетението зависи от много фактори, част от които са лимитът на отговорност по даден риск, уговорения размер на самоучастие и т.н.

7. **"Застрахователна сума"** (лимит на отговорност) - е договорената между страните или определената с нормативен акт и посочена в застрахователния

договор парична сума, представляваща горна граница на отговорността на застрахователя към застрахования, третото ползващо се лице или към третото увредено лице.

9. „Самоучастие“ - Страните по застрахователния договор могат да уговорят самоучастие на застрахования, което се изразява в поемане от него на част от отговорността в случай на настъпване на застрахователно събитие.

III. Сключване на застрахователен договор

Важно обстоятелство, при настъпване на застрахователното събитие, е застрахованият да се е информирал точно относно условията за сключване на застраховката/те, както и за покритите застрахователни рискове. След подписване на всички документи е добре да бъде изискан по един подписан екземпляр от всеки за застрахования. Често в практиката застрахования подписва Общите/Специални условия и въпросник към полицата, но не получава (не изисква или не му се отделя) екземпляр от тях. С оглед на което и накратко посочваме, че важно условие при сключване на полицата е застрахования да получи и съхрани подписан екземпляр от застрахователния договор (полицата), с приложените и подписани към него документи - Общите (Специалните и/или Допълнителни) условия, въпросник към тях, платежни документи и др. Така при настъпване на застрахователно събитие, ще може бързо да бъдат проверени следните изисквания:

- застрахователната полица да е валидна;
- застрахователното събитие да е настъпило в периода на валидност (покритие) на полицата;
- настъпилото застрахователно събитие да е договорен и покрит риск по полицата;
- премията да е платена съгласно уговореното по полицата;
- при застраховка на имущество – същото да се намира на адреса, посочен от застрахования съгласно полицата или въпросника приложен към договора;

Следва да бъде отбелязано, че съгласно чл. 362 от Кодекса за застраховането (КЗ) - При сключването на застрахователния договор, когато застрахователят е поставил въпроси, застраховащият, неговият пълномощник или неговият застрахователен брокер е длъжен да обяви точно и изчерпателно съществените обстоятелства, които са му известни и са от значение за риска. Но когато

застрахователят е сключил договор, въпреки че предварително е поставил на застрахования въпроси и на тях не е отговорено или е отговорено неясно, застрахователят няма право да прекрати едностранно застрахователния договор, да откаже плащане или да намали неговия размер на основание, че не е отговорено или е отговорено неясно.

IV. Настъпване на застрахователно събитие

При настъпване на застрахователно събитие и наличие на гореспоменатите изисквания, застрахованият има две основни първоначални задължения – да уведоми застрахователя за настъпилото събитие и да предприеме действия/съдействия за ограничаване на последиците от събитието.

1. Относно уведомлението за настъпилото събитие:

Повечето застрахователи дават възможност за уведомяване по телефон, мейл, писмено в регистратурата, специално разработен софтуер и др. Обикновено всеки застраховател предоставя изготвена от него бланка, в която застрахования да впише данните си, номера на договора и кратко описание на събитието. С оглед на което при настъпване на застрахователно събитие дори и първоначално да уведомите застрахователя по телефона, препоръчваме да се информирате, още същия ден, дали застрахователя има одобрена бланка – форма за уведомяване на застрахователя и къде може да я намерите. Но дори и да не ползвате тази бланка, то това няма да е от значение за спазване на задължението за уведомяване, стига да е ясно по кой договор, от кого и кога е настъпило събитието. Но силно препоръчване уведомлението да бъде писмено - чрез е- мейл, мобилно приложение или на хартиен носител, като след подаване изискате да ви бъде предоставен входящ номер и дата. Препоръката ни е свързана с оглед последващ спор със застрахователя, за да можете да докажете точното спазване в срок на задължението ви да уведомите същия за настъпилата щета.

В зависимост от вида на застраховката ще трябва да бъдат приложени и документи удостоверяващи собствеността или правото ви да извършвате определена дейност. Прилаганите документи към уведомлението за настъпило застрахователно събитие следва да бъдат описани в същото.

След уведомяване на застрахователят същият е длъжен да ви информира за номера на заведената при него щета, като в случай, че не изпълни това свое

задължение, тази информация може да бъде изисквана/получена допълнително от застрахования. Важно е да бъде посочван номера на щетата при размяна на кореспонденция със застрахователя, която също да е писмена, с входящ номер и дата.

Ако не е изпълнено задължението за уведомяване на застрахователя в срок (тоест не сте го уведомили или сте го уведомили след определения от него в Общите условия срок), застрахователят не е длъжен да извърши плащането (да изплати застрахователно обезщетение).

Съгласно закона този срок е 7 работни дни от узнаването за настъпило застрахователно събитие, освен ако в договора/общите условия е предвиден друг подходящ срок. Срокът за уведомяване за настъпило застрахователно събитие по договора/общите условия не може да е по-кратък от три работни дни от узнаването.

При застраховки срещу рисковете от кражба или грабеж срокът за уведомяване по договора не може да е по-кратък от 24 часа от узнаването.

В обобщение на горното – при настъпване на застрахователно събитие проверете по договора в какъв срок следва да уведомите застрахователя за събитието, в този срок опишете случилото се и го изпратете по удобен за вас начин, като първоначално получите входящ номер с дата и при възможност номер на щета.

2. Относно задължението за предотвратяване и ограничаване на вредите:

Следва да бъде уточнено, че по принцип това задължение е валидно за целия период на застраховката, т.е. застрахования е длъжен да взема мерки за предпазване на застрахованото имущество от вреди. Но при настъпване на вредата е особено важно да бъдат предприети действия (стига тези действия да не застрашават живота и здравето на застрахования), които да способстват за ограничаване/намаляване на вредите вследствие настъпилото застрахователно събитие (спиране на водоснабдяването, електрозахранването/ поставяне на влагоуловители след наводнение/ оказване на първа помощ и т.н.). Но без да разчиствате/ премествате увреденото имущество.

Съгласно чл. 396, ал. 1 от КЗ - Застрахователят обезщетява застрахования отделно за разходите, които е направил за ограничаване на вредите, когато е действал с необходимата за случая грижа, дори ако усилията му са останали

безрезултатни. В този случай застрахователят може да бъде задължаван и над застрахователната сума, когато разходите са били направени в изпълнение на неговите указания.

Тоест, дори и тези разходи да не са договорени в договор със застрахователя, то в случай, че са направени разходи за ограничаване на вредите, то застрахователят ще е длъжен да обезщети и тях. Това е важно да бъде отбелязано, т.к. често тези разходи не се заявяват от застрахованите лица. При предявяване за плащане от застрахователя на разходите за ограничаване на вредите, е необходимо да бъдат приложени съответните разходно-оправдателни документи, с цел доказване размера им.

V. Действия след настъпване на застрахователното събитие:

В настоящата точка обобщаваме честите действия след настъпване на застрахователно събитие и уведомяването на застрахователя. Твърде възможно е в някои случаи да има разминаване с написаното по - долу, с оглед различията между отделните видове застраховки, но описаното е обобщение на практиката.

1. Извършване на оглед или медицински преглед.

Застрахованият е длъжен да осигури достъп за извършване на оглед. Но отсъствието на застрахования не е пречка да бъде извършен оглед, ако е възможно, като това обстоятелство се записва в протокола. На огледа обикновено присъстват служители на застрахователя, наети от последния вещи лица и застрахования/ неговите пълномощници. Присъстващите на огледа съставят Констативен протокол, като в същия се записват изчерпателно всички известни данни по събитието – описват се нанесените вреди, при възможност препоръките за ограничаване на щетите и необходимите документи. Правят се и фотоснимки.

2. Допълнителни изисквания от застрахователя и документи:

Застрахованият е длъжен да представи поисканите от застрахователя документи, пряко свързани с установяването на събитието и размера на вредите. Тези документи може да бъдат изискани и на няколко етапа след извършването на огледа/медицинския преглед. Такива може да са:

- документи за доказване на претенцията по основание и размер
- документи даващи характеристиката на настъпилото събитие – бележки от съответните органи – ПБЗН, КАТ, МВР, НИХМ и др.

- показания на очевидци и свидетели, други протоколи, актове и т.н.
- документи доказващи наличието на застрахователен интерес – документи доказващи правото на собственост или други права;
- документи доказващи изпълнението на задълженията от страна на застрахования.

Препоръчително е при предоставяне на гореизброените документи, същите да са копия и да са приложени към молба, като документите са заверения с „Вярно с оригинала“. Така ще бъде ясно между страните какво е предадено по преписката.

3. Становище на застрахователя

При подаване на застрахователна претенция, преписката може да бъде завършена единствено по един от следните начини:

- изплащане на застрахователно обезщетение;
- отказ за изплащане на застрахователно обезщетение;
- оттегляне на застрахования на молбата му за изплащане на застрахователно обезщетение.

Застрахователя следва да се произнесе по претенцията в срок до 15 работни дни от датата на последния представен документ поискан от застрахования. В случай на забава за произнасяне на застрахователя в срок, застрахованият може да сигнализира Комисията за финансов надзор, за да бъде извършена проверка по преписката.

Предвид изложеното не може да бъде постановен мълчалив отказ от изплащане на застрахователно обезщетение, с оглед на което в случай на забава на застрахователя да се произнесе по претенцията е добре периодично да бъде проверявано по номера на преписката етапа на разглеждането ѝ.

Желаем ви успех и да не стигате до жалби и съдилища – просто четете внимателно условията на полиците.

С уважение,

Екипът на Адвокатско дружество „Гугушев и партньори“

20 Май 2022г.

гр. София